

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRENCİ GELİŞİMİNİ İZLEME VE DEĞERLENDİRME ÇALIŞMALARINA YÖNELİK YETERLİK ALGILARININ İNCELENMESİ¹

EXAMINATION OF CLASSROOM TEACHERS' COMPETENCIES FOR MONITORING AND EVALUATION OF STUDENT PROGRESS

Tuğçenur ÇAĞLIYAN REİS², Taner ALTUN³

ÖZ: Bu çalışmada sınıf öğretmenlerinin öğrencilerin gelişimlerini izleme ve değerlendirme çalışmalarına yönelik görüş ve yeterlik algılarını incelemek amaçlanmıştır. Çalışma karma yöntem ile gerçekleştirilmiş olup nicel veriler 131 öğretmene uygulanan “ölçme ve değerlendirme yeterlikleri ölçeği”, nitel veriler ise 16 sınıf öğretmenine uygulanan yarı yapılandırılmış görüşmeler aracılığıyla toplanmıştır. Nicel veriler betimsel istatistik ve varyans analizi testlerine, nitel veriler ise içerik analizine tabi tutulmuştur. Araştırma sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin yeni ölçme ve değerlendirme, öğrencilerin kavramsal becerilerini tespiti yönelik ölçme ve değerlendirme, öğrencilerin kendilerine yönelik ölçme ve değerlendirme yöntemlerindeki yeterlik algılarının ortalamasının üstünde ve “yeterli” düzeyde, geleneksel ölçme ve değerlendirme yeterliklerinin ortalamasının üstünde ve “oldukça yeterli” düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin çoğunun öğrenci izleme ve değerlendirme çalışmalarının öğrencinin gelişimini takip ettiği, öğrencinin kendini tanıyarak eksikliklerinin ve yeteneklerinin ortaya çıkmasını sağladığı, öğretmen, okul ve velinin öğrenci hakkında bilgi sağlayacağı yönünde görüş bildirdiği tespit edilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin geleneksel araçları daha çok kullandıkları ve çağdaş ölçme ve değerlendirme araçlarına öncelik vermedikleri ortaya çıkmıştır. Sınıf öğretmenlerinin öğrenci izleme ve değerlendirme çalışmalarında yaşadıkları zorlukların form tutmakta zorlanmaları, zaman darlığı, kazanım çokluğu, seviye farklılığı ve veli ilgisizliği olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

ABSTRACT: In this study, it was aimed to examine the opinions and competence perceptions of classroom teachers towards monitoring and evaluating students' development. The study was carried out with mixed method, and quantitative data were collected through the "measurement and evaluation competencies scale" applied to 131 teachers, and qualitative data were collected through semi-structured interviews applied to 16 classroom teachers. Quantitative data were subjected to descriptive statistics and variance analysis tests, and qualitative data were subjected to content analysis. According to the results of the research, it has been concluded that classroom teachers' new assessment and evaluation, assessment and evaluation to determine students' conceptual skills, students' self-efficacy perceptions in assessment and evaluation methods are above average and "sufficient", traditional assessment and evaluation competencies are above average and "quite sufficient". It was determined that most of the classroom teachers stated that student monitoring and evaluation studies followed the student's development, enabled the students to reveal their deficiencies and abilities by getting to know themselves, and that the teacher, school and parents would provide information about the student. It has been revealed that classroom teachers use traditional tools more and do not give priority to contemporary assessment and evaluation tools. It was concluded that the difficulties faced by classroom teachers in student monitoring and evaluation studies were time constraints, multiple acquisitions, level differences, parent indifference and difficulty in keeping fit.

Anahtar sözcükler: sınıf öğretmenleri, ölçme ve değerlendirme, izleme ve değerlendirme çalışmaları,

Keywords: primary school teachers, measurement and assessment, monitoring and assessment studies

Bu makaleye atıf vermek için:

Çağhyan Reis, T. ve Altun, T.(2022). Sınıf öğretmenlerinin öğrenci gelişimini izleme ve değerlendirme çalışmalarına yönelik yeterlik algılarının incelenmesi, *Trakya Eğitim Dergisi*, 12(2), 821-835

Cite this article as:

Çağhyan Reis, T. & Altun, T.(2022). Examination of classroom teachers' competencies for monitoring and evaluation of student progress. *Trakya Journal of Education*, 12(2), 821-835

¹ Bu çalışma Tuğçenur Çağhyan'ın Prof. Dr. Taner ALTUN danışmanlığında Karadeniz Teknik Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nce kabul edilen Yüksek Lisans tezinden üretilmiştir.

² Öğr. Gör, Avrasya Üniversitesi, Trabzon/Türkiye, e-mail:tugcencrglyn@gmail.com, ORCID: 0000-0002-8492-4790

³ Prof. Dr, Trabzon Üniversitesi, Trabzon/Türkiye, e-mail:taltun@trabzon.edu.tr, ORCID: 0000-0001-9946-7257

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

In today's educational environment, school success is defined as making progress for every student. When it is desired to achieve success for every student, some tools are needed in education. Student monitoring and evaluation studies largely respond to these needs (Safer & Fleischman, 2005). In this vein, in this study, it was aimed to investigate the competencies of primary school teachers' practices regarding monitoring and evaluating students' progress. In the study, problems faced by primary school teachers in the process of student monitoring and assessment were also examined. In addition, the study aims to explore and identify the factors affecting the monitoring and evaluation practices of primary teachers.

Method

The study was carried out in the 2017-2018 academic year with a mixed method of quantitative and qualitative research approaches. The quantitative data of the study were collected through the "Measurement and Assessment Competency Scale" developed by Ekinci-Yıldırım and Köksal (2011). The scale was applied to 131 primary school teachers and the qualitative data was collected through semi-structured interviews applied to 16 primary school teachers.

The quantitative data obtained was analysed with descriptive statistical tests (frequency, percentage, arithmetic mean) and variance analysis tests, while qualitative data were subjected to content analysis.

Conclusion and Implication

The first result obtained from the quantitative dimension of the research is that the classroom teachers' perceptions of efficacy in new measurement and evaluation methods are above average and at a "sufficient" level. According to the results of the research, it was determined that the proficiency of classroom teachers in new assessment and evaluation, assessment and evaluation to identify students' conceptual skills, and students' self-assessment and evaluation methods were above average and at a "sufficient" level. Similarly, it was concluded that the traditional assessment and evaluation efficacy perceptions of classroom teachers were above average and at a "quite adequate" level. According to the results of the study, it was concluded that the majority of participating classroom teachers found themselves competent in traditional assessment and evaluation methods. This result was obtained jointly both through the analysis of the assessment and evaluation efficacy scale applied to teachers and in the interviews conducted with the teachers.

In the study, the majority of the teachers stated that their monitoring and evaluation activities were process-oriented. The reason for this is that process-oriented methods show the progress of the student, provide follow-up of the student, education itself is a process and is related to daily life.

Based on the findings of the study, when the methods and techniques used by teachers in measuring student achievement were examined, it was concluded that they used tools such as multiple-choice questions, open-ended questions, gap-filling questions, question-answer method, verbal, matching questions, observation, and presentation, respectively. Teachers mostly use traditional measurement and evaluation tools. It can be said that this study is similar to the work of Birgin and Gürbüz (2008), Kuran and Kanatlı (2009), Kanatlı (2008). One of the conclusions reached in this study is that the majority of participating classroom teachers recorded and documented student monitoring and evaluation studies, albeit with different methods. The reason for their certification can be listed as being able to follow the progress of the students, to be able to monitor the progress of the students, to be able to recognize the student.

In the study, it was concluded that teachers faced difficulties in terms of time constraints, multiplicity of gains, level difference, parent indifference, filling out forms, long process, crowded class size, not applying contemporary measurement and evaluation techniques.

At the end of the study, it was suggested that teachers should be given seminars or training on measurement and evaluation, monitoring and evaluation, traditional and contemporary measurement, and evaluation methods. Finally, it is recommended to develop student development monitoring and evaluation materials based on new approaches (e.g. technology-based) for classroom teachers in the future and implement them in the classroom and to conduct experimental-control group studies in order to examine the effects of such monitoring and evaluation activities on student achievement.

GİRİŞ

Bir toplumun gelişmesinde, ilerlemesinde, büyümesinde ve farklı toplumlara liderlik edebilmesinde eğitimin niceliği kadar niteliği de çok önemlidir (Kuran ve Kanatlı, 2009). Bu yüzden içinde bulunduğumuz 21. Yüzyılda çağın gereksinimlerine uyum sağlayan, kendini sürekli geliştirebilen bireylerin yetiştirilmesi büyük önem arz etmekte ve okulların; yapı, anlayış ve personel yeterliliğinin sorgulamasını gerekli kılmaktadır (Topçu, 2009). Eğitim bireyin değiştirilmesi gereken bazı davranışları hedeflenen amaçlara ulaştırıp, bireyin

hayatının bu amaçlara göre şekillenmesini sağlayan bir sistemdir (Baykul, 1992). Bir eğitim sistemini merkezde öğrenci olmak üzere program, okul ve öğretmen oluşturmaktadır. Nitelikli ve iyi bir eğitim, aynı şekilde nitelikli bir öğretmenden beklendiği için eğitim sisteminin en önemli değişkeni ve ögesi öğretmendir (Bayram, 2011; Çelikten, Şanal ve Yeni, 2005).

Türkiye’de öğretmenlik mesleğinin yapılabilmesi için alan bilgisi ve alan becerisi gerektirmektedir. Bu sebeple öğretmenler genel kültür bilgisi, alan bilgisi ve öğretmenlik meslek bilgisi gibi bazı yeterliklere sahip olmalıdır. Eğitim sisteminin kalitesi öğretmen niteliği ile doğru orantılı olduğu için yeterliklere uygun bir şekilde öğretmen yetiştirilmelidir (Celep, 2009). Öğretmenlik mesleğinin Mesleki Bilgi, Mesleki Beceri ve Tutum ve Değerler gibi yeterlik alanları altında ölçme ve değerlendirme kapsamında öğrencilerin gelişimini izleme ve değerlendirme çalışmaları yapma öğretmenlerde bulunması gereken önemli becerilerden birisi olarak karşımıza çıkmaktadır (Öğretmen Yetiştirme Genel Müdürlüğü [ÖYGM], 2017). Dünyada öğretmen olma şartlarına bakıldığında ise Almanya’da öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğini icra edebilmesi için birinci aşamasında alan bilgisinin, ikinci aşamasında ise meslek bilgisinin sınıandığı bir sınava girmeleri gerekmektedir. Güney Kore’de öğretmen adayları, genel eğitim dersleri ile alan ve meslek bilgisi sınavına tabii tutulmaktadır (Abazaoğlu, 2014). Çin iyi bir eğitim için iyi öğretmen politikasıyla hareket ederek öğretmen ve yöneticilerini geliştirmek için öğretim ve araştırma grubu, sınıf grubu, sınıf gözlemlene ve sınıf değerlendirme, öğretmenlerin araştırma etkinlikleri ve lider öğretmen yetiştirme projesi gibi uygulamalar gerçekleştirmektedir (Elçiçek ve Yaşar, 2016).

Günümüz eğitim ortamında okul başarısı her öğrenci için ilerleme sağlamak olarak tanımlanmaktadır. Her öğrenci için başarının sağlanması istendiğinde eğitimde bazı araçlara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu ihtiyaçlara öğrenci izleme ve değerlendirme çalışmaları büyük ölçüde cevap vermektedir (Safer ve Fleischman, 2005).

Öğrenci izleme yeterlik alanı, “öğrencilerin öğrenim süreci boyunca gelişim düzeylerini izleme, öğretim sürecinde uygulanan ölçme araçlarından elde edilen verileri değerlendirme konuları ile ilgilidir” (ÖYGM, 2008a, s. 158). Bu süreçte öğrencilerin gelişim düzeylerini etkilemekte olan psikolojik, sosyolojik ve fizyolojik etmenler belirlenebildiği gibi öğrencilerin gelişim özelliklerini belirleyebilmek için kullanılacak uygun ölçme yöntem ve teknikleri de belirlenmektedir. İzleme çalışmaları ürün değerlendirmenin yanında sürecin de gözlemlendiği, hem öğrenciye hem de öğretmene yarar sağlayan bir süreçtir. Bunun yanında aile, rehber öğretmen, özel eğitim ve alan uzmanları öğretim süreci boyunca sürekli iş birliği yapabilmektedir. Öğrenci değerlendirme, öğretim süreci boyunca uygulanan ölçme araçlarından elde edilen verileri değerlendirmek olarak bilinmektedir. İzleme sürecinde konuyla ilgili not alınarak dönem öğretmen tarafından raporlaştırılmaktadır. Ölçme sonuçları dikkate alınarak her bir öğrenci için yeni öğrenme hedefleri oluşturulmaktadır. Değerlendirme sonuçları ile birlikte veli ile işbirliği yapılarak beraber hareket edilmektedir (ÖYGM, 2008a). Öğrenci değerlendirilmesiyle gereksinim ve alışkanlıklar böylece ortaya çıkarılarak birey daha iyi tanınır ve bu sayede bireysel farklılıklar göz önüne alınmış olur. Böylece öğretmen öğrencileri için farklı öğretim stratejileri uygulayabilir. Değerlendirme sonuçları analiz edilebilir ve elde edilen sonuçlara ilişkin öneriler yeni uygulamalara yansıtılabilir. Bu sayede öğretmen öğrencilerini de daha iyi tanıma fırsatı elde etmiş olur (ÖYGM, 2008b).

Öğrenci izleme ve değerlendirme; öğretmenlerin öğretimin etkililiğini sürekli olarak değerlendirmek ve daha bilinçli eğitim kararları verebilmek için öğrenci performans verilerini kullanılmasına yardımcı olan bir araçtır (Safer ve Fleischman, 2005). Öğrencinin ilerlemesini izlemek için en verimli ve en etkili yaklaşımlardan biridir (Roach ve Elliott, 2005). Öğrencilerin ilerlemelerini belirlemekle kalmayıp ayrıca öğrenciyi sürekli değerlendirir (Mcdougall ve King, 2007). İzleme ve değerlendirme çalışmaları verimli zaman sağlayan, geçici olmayıp sürekli değerlendiren, öz değerlendirme yapan, birçok kurum ve kişi tarafından kullanılan, eğitim ilerlemesini izlemeye yardımcı olan, eğitim ilerlemelerini dosyalayan, ucuz, verileri yorumlamak için en düşük düzeyde beceri isteyen bir yöntemdir (Roach ve Elliott, 2005). İzleme ve değerlendirme çalışmaları aynı zamanda öğretmen ve öğrenci arası iş birliğine teşvik eder , öğrencilerin eksik olduğu alanlarda bireyselleştirilmiş programlar geliştirir, programın uygun bir biçimde biçimlendirilmesini ve değerlendirilmesini sağlar, eğitimin ilerlemesine, gelişmiş eğitim hedeflerine ulaşmaya katkı sağlayan, öğrenci ve öğretmen beklentileri, öğrenci başarısı ve motivasyonunda ve öğrencinin mesleki gelişimine katkıda bulunur ve veli memnuniyetinde artış sağlar. Gelişimsel, fiziksel, akademik ve iletişim ihtiyaçları olan öğrenciler için eğitim hizmetlerinin etkililikleri üzerinde durur (Chapleau, Harrison, Hillenbrand, Roth ve Searing, 2015; Mcdougall ve King, 2007; Roach ve Elliott, 2005). İzleme ve değerlendirme çalışmaları ek hizmet isteyen öğrencileri gösterir, öğrencilere karşı öğretmenin ilgisini hızlandırır, başarmak isteyen ve hırslı öğrenciler belirler ve öğrencileri daha fazla öğrenmeye teşvik eder (Fuchs ve Fuchs, 2001).

Öğrenci izleme ve değerlendirme programlarında öğretmen öğrencinin, bir becerideki başlangıç performans seviyesi ile sene sonundaki performans seviyesini görür. Böylece öğretmen, öğrencilerdeki ilerlemeleri bir bütün halinde görerek öğrenci performansının beklenen seviyenin altında ya da üstünde olup

olmadığını belirleyebilir (Safer ve Fleischman, 2005). Okul yılı boyunca yapılan izleme ve değerlendirme çalışmalarında ortaya çıkan sonuçlarla bir öğrencinin gelişiminin ne düzeyde olduğu, öğrencinin yeterli olup olmadığı belirlenir. Öğretmen kendini sorgular. ‘Öğretim programları başarılı mı, herhangi bir ayarlamaya gerek var mı?’ gibi sorulara cevap bulmaya çalışır. Bu sorulara verilen cevaplarla öğretim programlarını iyileştirir (Fuchs ve Fuchs, 2001). Eğer öğrencinin ilerlemesinde bir değişim olmadıysa öğretmen izleme ve değerlendirme çalışmalarını kaynak olarak eğitim öğretim stratejilerini yeniden gözden geçirir (Roach ve Elliott, 2005).

İzleme ve değerlendirme çalışmaları ile öğrencinin akademik ve sosyal becerilerine yönelik gelişimlerini içeren bireysel gelişim kayıtları oluşturulur. Bu yazılı kayıtlar aile, öğretmen, öğrenci için bilgilendirici bir belge niteliği taşır. İstenilen davranışın hazır hale gelip gelmediği, ilerlemelerin değerlendirilmesi, farklı öğretim yöntemi ihtiyacının olup olmadığı üzerinde durur. Raporların içeriğine çalışma örnekleri, öğrenci öz raporları, ebeveyn ya da diğer bireylerden gelen raporlar da eşlik edebilir. Öğrenci de bu sürece dâhil olabilir. Aile ve çalışanlar da gözlemlerini dâhil edebilir. Böylece öğrenci ilerlemesi daha çok desteklenir ve ilerleyen dönemlerine daha çok katkı sağlar (Roach ve Elliott, 2005). Öğretmen ve veli işbirliği, fikir birliği yaptığı için bu değerlendirmenin güvencesini de artıracaktır (Mcdougall ve King, 2007).

İlgili literatür incelendiğinde öğretmenlerin izleme ve değerlendirme çalışmalarına yönelik yeterlik algılarına ilişkin çalışmaların mevcut olduğu görülmektedir (Arıkan, 2008; Birgin ve Gürbüz, 2008; Duran, Mıhladız ve Balliel, 2013; Karacaoğlu, 2008; Karamustafaoglu, Çağlak ve Meşeci, 2012; Kanatlı, 2008; Kuran ve Kanatlı, 2009; Özdemir, 2010; Şahin, 2014; Taşgın, 2010). Bu mevcut çalışmalar ve yukarıdaki bilgiler göz önüne alındığında öğrenci izleme ve değerlendirme çalışmalarının büyük bir önem taşıdığı söylenebilir. Bu çalışma ile sınıf öğretmenleri araştırma sonuçlarından yararlanarak öğrenciler için uygun olabilecek izleme ve değerlendirme çalışmalarını uygulayabilir. Dolayısıyla izleme ve değerlendirme çalışmalarının sınıf öğretmenleri için ve öğrencilerin akademik, sosyal yönünün geliştirilmesi için önemli bir çalışma olduğu söylenebilir. Ayrıca bu çalışmanın sınıf öğretmenlerinin izleme ve değerlendirme çalışmalarındaki eksikliklerinin tespit edip gerekli önlemlerin alınması konusunda yol gösterici olacağı düşünülmektedir. İlgili literatür incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin öğrenci gelişimini izleme ve değerlendirme çalışmalarına yönelik çok sayıda çalışma olmamasından bu çalışmanın alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın amacı

Bu çalışmada amacı sınıf öğretmenlerinin görev ve sorumlulukları arasında yer alan öğrenciyi izleme ve değerlendirme becerileri konusundaki yeterlik algılarını ve sınıf öğretmenlerinin öğrenciyi izleme ve değerlendirmeye ilişkin görüşlerini, izleme ve değerlendirme sürecine yönelik yaptıkları çalışmaları, izleme ve değerlendirme sürecinde karşılaştıkları sorunları ve bu süreçleri etkileyen faktörleri tespit ederek koşulların iyileştirilmesine yönelik çeşitli öneriler getirmek amaçlanmaktadır.

Araştırmada kapsamında aşağıdaki sorulara cevaplar aranmıştır:

1. Sınıf öğretmenlerinin görev ve sorumlulukları arasında yer alan öğrenciyi izleme ve değerlendirme becerileri konusundaki yeterlik algıları nasıldır?
2. Sınıf öğretmenlerinin geleneksel ve alternatif ölçme ve değerlendirme genel yeterliklerine yönelik görüşleri nelerdir?
3. Öğretmenlerin ilkokulda öğrenci izleme ve değerlendirme süreçlerine ilişkin görüşleri nelerdir?
4. Sınıf öğretmenlerinin öğrenci gelişimlerini izleme ve değerlendirme yöntemleri nelerdir?
5. Sınıf öğretmenlerinin öğrenci gelişimlerini izleme ve değerlendirme süreçlerinde karşılaştıkları sorunlar nelerdir?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Araştırma hem nicel hem de nitel araştırma yaklaşımlarından yararlanılarak karma yöntem ile yürütülmüştür. Karma yöntem araştırmacının hem nicel hem de nitel verileri problemi anlayabilmek için topladığı ve bu verileri birleştirerek geniş sonuçlar çıkardığı bir yaklaşımdır. Araştırmada ilk olarak nicel çalışma yürütülmüş olup sonuçlar analiz edilmiş ve sonrasında nitel araştırma desteğiyle daha detaylı açıklanmıştır. Bu çalışmanın deseni başlangıçta nicel veri sonuçları nitel veriler ile açıklandığından dolayı açıklayıcı sıralı karma yöntem olarak nitelendirilebilir (Creswell, 2017).

Araştırmanın nicel boyutu tarama modeli ile desenlenmiştir. Öncelikle sınıf öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirmeye yönelik yeterliklerini belirlemek amaçlandığı için tarama yapılması uygun görülmüştür. Bu

amaçla Ekinci-Yıldırım ve Köksal (2011) tarafından geliştirilen öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yeterlikleri ölçeği öğretmenlere uygulanmıştır. Sınıf öğretmenlerinin izleme ve değerlendirme sürecinde karşılaşılan sorunların tespit edilmesi ve açıkça ortaya konulması amacıyla araştırmanın nitel boyutu oluşturulmuştur. Bu araştırma nitel yaklaşım çerçevesinde özel durum yöntemi ile yürütülmüştür. Özel durum yönteminde odak noktada olan mevcut bir olay, olgu, durum, grup ya da bireyin ayrıntılı bir biçimde incelenmeye çalışılmaktadır (Ekiz, 2013).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunun nicel boyutu, olasılığa dayalı örnekleme çeşitlerinden basit olasılıklı örnekleme yolu ile belirlenmiştir. Basit olasılıklı örnekleme araştırmaya katılan evreni temsil edecek katılımcıların rasgele yöntem ile seçildiği örnekleme türüdür (Ekiz, 2013). Araştırma evrenini, Samsun ili Bafra ilçesinde öğretim veren 1, 2, 3 ve 4. sınıf öğretmenlerinden 415 kişi oluşturmaktadır. Araştırmanın nicel boyutundaki örneklemini ise olasılığa dayalı örnekleme yöntemi ile seçilen toplam 131 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın nicel boyutundaki örnekleme oluşturulan katılımcılar ile ilgili ön bilgiler Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1.

Örnekleme ile ilgili ön bilgiler

Ön bilgiler	Aralıklar	Frekans	Yüzde
Yaş	20-30	13	9.9
	31-40	27	20.6
	41-50	52	39.6
	50+	39	29.7
Cinsiyet	Kadın	60	45.8
	Erkek	71	54.1
Deneyim	0-10	17	12.9
	11-20	35	26.7
	21-30	51	38.9
	31+	28	21.3
Öğrencilerinin sınıf düzeyi	1	25	19.08
	2	36	27.4
	3	35	26.71
	4	35	26.71
Hizmet içi eğitim alma durumu	Evet	84	64.1
	Hayır	47	35.8

Araştırmanın nitel boyutunda çalışma grubunu ise Samsun ili Bafra ilçesinde ilköğretim kademesinde görev yapan 16 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmaya her kademedeki dört öğretmen olmak üzere gönüllü 16 sınıf öğretmeni katılmıştır.

Araştırmada yüzyüze yapılam görüşmelere katılım sağlayan öğretmenler ile ilgili ön bilgiler ise Tablo 2’de sunulmaktadır.

Tablo 2.

Görüşmelere katılan sınıf öğretmenleri ile ilgili ön bilgiler

Öğretmen Kodu	Cinsiyet	Yaş	Hizmet Yılı	Sınıf Düzeyi	Eğitim- Seminer Alma Durumu
Ö1	E	42	16	2	Hayır
Ö2	K	45	23	3	Hayır
Ö3	E	45	22	3	Evet
Ö4	K	33	11	1	Hayır
Ö5	E	49	25	1	Evet
Ö6	E	52	32	1	Evet
Ö7	K	42	20	1	Evet

Ö8	E	45	22	2	Hayır
Ö9	E	55	30	4	Evet
Ö10	K	29	7	3	Hayır
Ö11	K	33	11	3	Hayır
Ö12	K	36	15	4	Hayır
Ö13	K	35	14	4	Hayır
Ö14	E	34	11	4	Hayır
Ö15	K	36	15	2	Evet
Ö16	E	29	8	2	Evet

Veri Toplama Aracı

Öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme alanındaki yeterliklerinin incelenmesi amacıyla Ekinci-Yıldırım ve Köksal (2011) tarafından geliştirilen “İlköğretim Fen ve Matematik Öğretmenleri İçin Ölçme ve Değerlendirme Yeterlikleri Ölçeği” kullanılmıştır. Öncelikle ölçeğin bu çalışmada kullanılması için ölçeği geliştiren araştırmacılardan e-posta yoluyla izinler alınmıştır. İlköğretim Fen ve Matematik Öğretmenleri İçin Ölçme ve Değerlendirme Yeterlikleri Ölçeği toplam 45 maddeden oluşmakta olup 5’li likert tipinde, dört alt faktörü bulunmaktadır. Bu konuda iki alan uzmanından da görüş alınmış ve bu çalışmada bu ölçeğin kullanılabilmesi konusunda teyit alındığı gibi bir sınıf öğretmeni ile pilot uygulama yapılmış ve ölçeğin kullanılmasına karar verilmiştir.

Araştırmada örnekleme gönüllülük esasına göre seçilen 16 sınıf öğretmeni ile yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Bu görüşmelerde sınıf öğretmenlerinin öğrenci izleme ve değerlendirme çalışmalarına yönelik yeterlik algılarını ortaya çıkarmak amacıyla öğretmenlere literatür taraması sonucunda hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşmeformu uygulanmıştır.

Veri toplama aracı olarak hazırlanan görüşme formunun geçerliğinin ve güvenilirliğinin sağlanabilmesi için uzman görüşleri alınmıştır. Nitel araştırmalarda uzman görüşü konu ve alan hakkında uzman kişilerin araştırmayı farklı yönleriyle incelenmesini kapsar (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Soruların konuya uygunluğu açısından bir alan uzmanından ve dil uygunluğu için ise bir Türkçe öğretmeninden görüşler alınmıştır. Görüş ve öneriler sonucunda yarı yapılandırılmış görüşme formu içerisinde yer alan sorular değiştirilmiş ve geliştirilmiştir. Böylece yarı yapılandırılmış görüşmeformuna son hali verilmiştir. Soruların anlaşılabilirliğinin ve açıklığının teyit edilebilmesi için bir öğretmene pilot uygulama yapılmıştır. Pilot uygulama sonucunda yarı yapılandırılmış görüşme formuna düzeltmeler eklenmiş ve forma son şekli verilmiştir.

Araştırmanın veri toplama uygulamaları 2017-2018 eğitim-öğretim yılı birinci dönem ve ikinci döneminde yapılmıştır. Öncelikle nicel boyutta olasılıklı örnekleme ile seçilen öğretmenlere Yıldırım-Ekinci ve Köksal (2011) tarafından geliştirilmiş İlköğretim Fen ve Matematik Öğretmenleri İçin Ölçme ve Değerlendirme Yeterlikleri Ölçeği daha sonra öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yeterliklerine ilişkin sorular Samsun ili Bafra ilçesinde görev yapan 16 ilköğretim sınıf öğretmenlerine uygulanmıştır. Yapılan yüz-yüze görüşmeler öğretmenlerin bilgisi dâhilinde ses kayıt cihazıyla kayıt edilmiş daha sonra bu kayıtlar yazıya geçirilerek her bir öğretmene ait görüşme içeriği oluşturularak veriler elde edilmiştir.

Verilerin Analizi

İlköğretim Fen ve Matematik Öğretmenleri İçin Ölçme ve Değerlendirme Yeterlikleri Ölçeği verileri SPSS 20 programı ile analiz edilmiştir. Araştırmada sınıf öğretmenlerine uygulanan ölçekle ilgili geçerlik ve güvenilirlik testi için KMO ve Bartlett’s testi uygulanmıştır. Bu test sonucunda aşağıdaki sonuca ulaşılmıştır;

Tablo 3.

Geçerlik ve güvenilirlik testi

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy		,879
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	4045,316
	Df	990
	Sig.	,000

KMO değerinin 1’e yakın olmasından dolayı (,879) bu çalışmada ulaşılan örneklemin uygun büyüklükte olduğu görülmektedir. Ayrıca yapılan Bartlett's Test of Sphericity (Küresellik testi)’ne göre ise $p < 0,05$ olduğundan dolayı verilerin normal dağıldığı söylenebilir. Buna ek olarak çalışmada uygulanan ölçeğin Cronbach's Alpha güvenilirlik katsayısı bu çalışma örnekleminde ,958 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin geliştirildiğindeki orjinal Cronbach Alfa yeterlik katsayısı ,98 olarak kaydedilmiştir (Yıldırım-Ekinci ve Köksal, 2011). Bu anlamda ölçeğin güvenilirliğinin oldukça yüksek olduğu görülmektedir.

Araştırmada elde edilen nicel verilerin analizinde betimsel istatistikler (frekans, yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma) kullanılmıştır. Ölçeğin uygulandığı sınıf öğretmenlerinin dört alt boyuttaki yeterlikleri betimsel olarak (frekans, yüzde ve aritmetik ortalama) sunulmaktadır. Buradaki değerlendirmeler yetersiz (1,00-1,79), kısmen yeterli (1,80-2,59), orta derecede yeterli (2,60-3,59), yeterli (3,60-4,19), oldukça yeterli (4,20-5,00) şeklinde yapılmıştır. Araştırmada sınıf öğretmenlerinin öğrenci gelişimini izleme ve değerlendirme çalışmalarına yönelik yeterlik algıları incelendiğini için bu araştırmada öğretmenlerin geleneksel ve yeni ölçme ve değerlendirme yeterliklerine yönelik algıları boyutlarına yönelik verilere öncelikli olarak verilmiştir.

Araştırmada öğretmenlerle yapılan yarı-yapılandırılmış görüşmeformundan elde edilen veriler nitel araştırmalarda içerik analizi tekniklerinden olan “sürekli karşılaştırmalı analiz” tekniği ile analiz edilmiştir. Sürekli karşılaştırmalı analiz yönteminde veriler elde edilir ve daha sonra kategorilere ayrılır. Elde edilen veriler tümevarıma uygun bir kategoriye göre düzenlenir ve bu veriler sürekli karşılaştırılır (Ekiz, 2013). Öğretmenlerle yapılan görüşmelerde ses kayıt cihazı ile elde edilen veriler düz bir metin haline getirilmiştir. Ayrıca görüşmelerden elde edilen bulgular cevaplarla alıntılar yapılarak desteklenmiştir. Öğretmenlerin isimleri etik kurallar gereği kullanılmamış olup yerine Ö1, Ö2, Ö3, Ö16 şeklinde kodlar verilmiştir.

Araştırmada Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları

Geçerlik kavramı, ölçme aracının ölçmesi amaçlanan özelliği doğrudan ölçebilmesidir. Geçerlik, kullanılmış olan ölçeğin amaca hizmet edip etmediğini sorgular (Ercan ve Kan, 2004). Ölçeğin sonucunda ortaya çıkan verileri sağlamlaştırır ve ölçülmek istenilenin ölçülüp ölçülmediğini gösterir (Özen, Gülaçtı ve Kandemir, 2006). İlköğretim Fen ve Matematik Öğretmenleri İçin Ölçme ve Değerlendirme Yeterlikleri Ölçeği verileri SPSS 20 programı ile analiz edilmiştir. Araştırmada sınıf öğretmenlerine uygulanan ölçekle ilgili geçerlik ve güvenirlik testi için KMO ve Bartlett’s testi uygulanmıştır.

Güvenirlik kavramı, bir araştırmanın bulgularının gerçeği yansıtıp yansıtmadığını, yansıtıyorsa yansıtma derecesi, aynı zamanda araştırma farklı zamanlarda ya da farklı kişiler aracılığıyla yürütülürse aynı ya da benzer sonuca ulaşılmasıyla da ilgilidir (Ekiz, 2013 s.38).

Araştırmanın güvenirliliğinin sağlanması amacıyla, araştırmacı edinilen bilgilerin bilimsel bir araştırma yapıldığı için kullanıldığının ve farklı amaçlar için kullanılmayacağını güvencesini vermiştir. Yarı yapılandırılmış görüşmeformunun geçerlik ve güvenirliliğini sağlamak için form hazırlanırken uzman görüşleri alınmıştır ve geçerliği artırabilmek için araştırmaya dâhil olmayan bir öğretmenle pilot çalışma yapılmıştır.

Çalışmada verilerin toplanması, metne aktarılması ve analiz edilmesi hakkında ayrıntılı bilgilere yer verilmiştir. Nitel verilerin analizinde sürekli karşılaştırmalı analiz metodukullanılarak kodlamalar ve kategoriler oluşturulmuş ve nitel bulgular tablolar halinde sunulmuştur. Tablolar daha sonra görüşmelerden elde edilen doğrudan alıntılarla desteklenerek açıklanmıştır

BULGULAR

Bu bölümde araştırmadan elde edilen bulgular nicel ve nitel boyut olarak iki başlık halinde sunulmuştur.

Nicel Boyuta İlişkin Bulgular

Araştırmada ilk olarak sınıf öğretmenlerinin geleneksel ölçme-değerlendirme konusundaki yeterliklerine ilişkin kendi algıları İlköğretim Fen ve Matematik Öğretmenleri İçin Ölçme ve Değerlendirme Yeterlikleri Ölçeği aracılığıyla ölçülmüştür. Elde edilen betimsel sonuçlar Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4.

Öğretmenlerin geleneksel ölçme ve değerlendirme yeterliklerine yönelik algıları

Maddeler	Derece											
	Yetersiz		Kısmen Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Yeterli		Oldukça Yeterli		\bar{X}	s
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
Uzun cevap yazılı yoklama	4	3,1	18	14,1	30	23,4	43	33,6	33	25,8	3,65	1,10
Kısa cevap yazılı yoklama	1	0,8	5	3,9	28	21,9	38	29,7	56	43,8	4,11	0,93
Eşleştirme	1	0,8	-	-	20	15,6	43	33,6	64	50,0	4,32	0,79
Çoktan seçmeli test	1	0,8	4	3,1	10	7,8	37	28,9	76	59,4	4,43	0,83
Soru-cevap	-	-	3	2,3	12	9,4	33	25,8	80	62,5	4,48	0,76

Sözlü sınav	-	-	9	7,0	25	19,5	8	29,7	56	43,8	4,10	0,95
Tamamlama/boşluk doldurma sorusu	-	-	4	3,1	7	5,5	39	30,5	78	60,9	4,49	0,74
Doğru yanlış sorusu	1	0,8	-	-	12	9,4	32	25,0	83	64,8	4,53	0,73
Gözlem	1	0,8	2	1,6	19	14,8	45	35,2	61	47,7	4,27	0,73
Seviye belirleme	-	-	2	1,6	18	14,1	47	36,7	61	47,7	4,30	0,77
$\sum \bar{X} =$											4,27	0,64

Tablo 4 incelendiğinde ölçeği yanıtlayan sınıf öğretmenlerinin geleneksel ölçme-değerlendirme yeterliklerine yönelik algıların ortalamasının üstünde ve “oldukça yeterli” düzeyde olduğu görülmektedir ($\bar{X} = 4,27$). Öğretmenlerin kendilerini yeterli düzeyde algıladıkları geleneksel ölçme-değerlendirme aracının “uzun cevaplı yazılı yoklama” olduğu görülmektedir ($\bar{X} = 3,65$). Öğretmen algılarının en yüksek düzeyde olduğu geleneksel ölçme-değerlendirme şeklinin “doğru-yanlış sorusu” olduğu görülmektedir ($\bar{X} = 4,53$).

İkinci olarak sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme araçlarını kullanma yeterliklerine yönelik algıları incelenmiş, elde edilen sonuçlar Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5.

Öğretmenlerin alternatif ölçme ve değerlendirme yeterliklerine yönelik algıları

Maddeler	Derece										\bar{X}	SS
	Yetersiz		Kısmen Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Yeterli		Oldukça Yeterli			
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
Performans değerlendirme	2	1,6	7	5,5	21	16,4	64	50,0	34	26,6	3,94	0,89
Performans görevi	3	3,3	8	6,3	31	24,2	63	49,2	23	17,6	3,74	0,91
Proje	5	3,9	17	13,3	39	30,5	50	39,1	17	13,3	3,44	1,01
Süreç değerlendirme	-	-	4	3,1	21	16,4	57	44,5	46	35,9	4,13	0,80
Çalışma kâğıdı	2	1,6	3	2,3	18	14,1	43	33,6	62	48,4	4,25	0,90
Derecelendirme ölçeği	1	0,8	11	8,6	32	25,0	55	43,0	29	22,7	3,75	0,92
Öğrenci gelişim dosyası	1	0,8	8	6,3	32	25,0	55	43,0	32	25,0	3,85	0,90
Dereceli puanlama anahtarı	-	-	11	8,6	30	23,4	57	44,5	30	23,4	3,83	0,89
Beyin fırtınası	1	0,8	4	3,1	14	10,9	53	41,4	56	43,8	4,24	0,83
Kontrol listesi	1	0,8	8	6,1	27	20,6	49	37,4	46	35,1	4,00	0,94
Sunum değerlendirme	1	0,8	3	2,3	37	28,9	55	43,0	32	25,0	3,89	0,83
Araştırma kâğıdı	1	0,8	9	7,0	39	30,5	56	43,8	23	18,0	3,71	0,87
Poster	3	2,3	14	10,9	36	28,1	56	43,8	19	14,8	3,58	0,95
$\sum \bar{X} =$											3,88	0,56

Tablo 5 incelendiğinde ölçeğe cevap veren sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerindeki genel yeterliklerine yönelik algılarının ortalamasının üstünde ve “yeterli” düzeyde olduğu görülmektedir ($\bar{X} = 3,88$). Öğretmen algılarının en düşük olmasına rağmen kendilerini orta derecede yeterli algıladığı yeni ölçme değerlendirme yönteminin “proje” olduğu görülmektedir ($\bar{X} = 3,44$). Öğretmenlerin ortalama olarak en yüksek algıya sahip olduğu yeni ölçme yöntemi ise çalışma kâğıdı ($\bar{X} = 4,25$) olduğu tespit edilmiştir. Bu kağıpsamda katılımcı öğretmenlere uygulanan ölçek sonucunda öğretmenlerin kendilerini hem geleneksel hem de alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerine ilişkin yeterli düzeyde hissettikleri görülmektedir. Öğretmenlerin bu yeterliklerinin uygulamada pratiğe nasıl geçirildiğini derinlemesine incelemek için nitel boyuttan incelenmesi gereği doğduğundan nicel verile aynı zamanda nitel olarak da incelenmeye çalışılmıştır.

Nitel Boyuta İlişkin Bulgular

Araştırmanın nitel boyutunda, nicel bulgulara paralel olarak öncelikle yarı-yapılandırılmış görüşmelere katılan sınıf öğretmenlerine geleneksel ve alternatif ölçme değerlendirme yöntemleri konusunda kendilerini ne düzeyde yeterli gördükleri ve bu konuda kendilerince eksiklikleri olup olmadıkları sorulmuştur. Öğretmenlerin bu konuyla ilgili görüşleri Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6.

Öğretmenlerin geleneksel ve çağdaş ölçme değerlendirme yöntemlerine yönelik yeterlik ve eksikliklerine ilişkin görüşler

	Görüşler	Öğretmenler	Frekans
Geleneksel	Yeterliyim	Ö1, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15	14
	Orta düzeyde yeterliyim	Ö2, Ö16	2
	Eksikliklerim var	Ö1, Ö2, Ö8, Ö9, Ö11, Ö16	6
Alternatif	Yeterliyim	Ö3, Ö4, Ö5, Ö9, Ö11, Ö13, Ö14, Ö15	8
	Orta düzeyde yeterliyim	Ö1, Ö6, Ö7, Ö8, Ö10, Ö12, Ö16	7
	Yeterli değilim	Ö2	1
	Eksikliklerim var	Ö1, Ö2, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö10, Ö11, Ö12, Ö15, Ö16	11
	Eksikliklerim yok	Ö3, Ö4, Ö9, Ö13, Ö14	5

Öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda oluşturulan Tablo 6’da geleneksel ölçme ve değerlendirme yöntemleri hakkında öğretmenlerin yarısından fazlası kendilerini yeterli görmekte olup yine yarısından fazlası eksikliklerinin olmadığı görüşü etrafında birleşmişlerdir. Bu konuyla ilgili bir öğretmen görüşünü şu şekilde ifade etmiştir:

Ö5: “*Geleneksel ölçme ve değerlendirme yöntemlerini uygulama ve planlama konularında oldukça başarılı olduğumu düşünüyorum.*”

Alternatif ölçme ve değerlendirme yöntemleri hakkında ise sekiz öğretmen yeterli düzeyde olduğunu, yedi öğretmen orta düzeyde yeterli olduğunu ve bir öğretmen ise yetersiz olduğunu söylemiştir. Ayrıca yarısından fazlası çağdaş ölçme ve değerlendirme yöntemleri konusunda eksikliklerinin olduğunu dile getirmiştir. Bu konu hakkında öğretmenlerin biri görüşünü şu şekilde ifade etmiştir:

Ö8: “*Aynı şekilde dört dörtlük değiliz. Dört üçlük olduğumu düşünüyorum. Eksiklikler vardır.*”

Öğretmenlere yöneltilen “Öğrenci izleme ve değerlendirme çalışmalarını nasıl yapıyorsunuz? Kısaca bilgi verir misiniz?” sorusuna öğretmenlerin verdikleri cevaplar incelendiğinde sonuç, süreç ve hem sonuç hem de süreç odaklı oldukları görülmüştür.

Bulgulara göre sekiz öğretmenin süreç odaklı, beş öğretmenin sonuç odaklı ve üç öğretmenin ise hem süreç hem de sonuç odaklı öğrenci izleme ve değerlendirme çalışmaları yaptığı görülmektedir. İlerlemeleri görebilmek için *süreç odaklı* çalışmaları tercih eden öğretmenlerden Ö10 bu görüşünü şu şekilde ifade etmiştir:

Ö10: “*Süreç değerlendirmesi öğrenmenin aşamaları, başlanılan nokta ile gelinen nokta arasındaki farkı verir. O yüzden bunu uyguluyorum. Mesela sesleri öğrenen çocuğun hece ve kelime okumaya doğru gitmesi süreci gösterir ki bunu değerlendirmek de en önemlisidir bence.*”

Sonuç odaklı öğrenci izleme ve değerlendirme çalışmalarını 3 öğretmen ölçme ve değerlendirme araçlarının sonuca yönelik olduğu için ve 1 öğretmen ise sonuç beklendiği için tercih ettiği görüşünü belirtmişlerdir. Ölçme ve değerlendirme araçlarının sonuca yönelik olduğu görüşü ile ilgili bir öğretmen düşüncesini şu şekilde ifade etmiştir:

Ö9: “*İlkokul düzeyinde belirli oranda değerlendirme ve izleme ölçekleri kaldırıldı. Şu anda uygulamakta olduğumuz izleme ve değerlendirmeler ve ölçekler daha çok sonuca odaklı. Yazılı yoklamalar, değerlendirmeler gibi. Ama bazen basit kişisel gözlemler de yapıyorum.*”

Öğrenci izleme ve değerlendirme çalışmalarını *süreç ve sonuç odaklı* gerçekleştirdiğini bildiren 3 öğretmen süreç ve sonuç odaklı çalışmaların birbirini tamamladığı görüşünde birleşmişlerdir. Bu görüşte birleşen öğretmenlerden birisi aşağıdaki şekilde görüşünü bildirmiştir:

Ö13: “*Ben süreci de izliyorum, sonuçları da değerlendiriyorum. Çünkü aslında bu ikisi de ders sırasında iç içe geçmiş durumda oluyorlar. Beraber birlikte hareket ediliyor.*”

Araştırmanın bu kısmında öğretmenlere öğrenci başarısını ölçerken hangi yöntem ve tekniklerden ya da ölçme ve değerlendirme araçlarından yararlandıkları sorusuna cevap aranmıştır. Öğretmenlerin verdikleri cevaplar Tablo 7’de özetlenmiştir.

Tablo 7.

Öğrenci başarısını ölçerken kullanılan yöntem ve teknikler

Görüşler	Öğretmenler	Frekans
Çoktan seçmeli sorular	Ö1, Ö2, Ö4, Ö6, Ö8, Ö11, Ö14, Ö15	8
Açık uçlu sorular	Ö1, Ö2, Ö4, Ö8, Ö9, Ö12	6
Boşluk doldurma soruları	Ö4, Ö6, Ö8, Ö14, Ö15	5
Soru-cevap yöntemi	Ö1, Ö6, Ö9, Ö11, Ö14	5
Sözlü	Ö8, Ö9, Ö11, Ö12, Ö14	5
Eşleştirme soruları	Ö4, Ö6, Ö8, Ö15	4
Gözlem	Ö5, Ö9, Ö12, Ö15	4
Sunum	Ö5, Ö9, Ö12, Ö13	4
Araştırma	Ö1, Ö9	2
Ders içi performans	Ö3, Ö5	2
Doğru yanlış soruları	Ö4, Ö6	2
Poster	Ö4, Ö13	2
Kavram haritası	Ö4, Ö14	2
Proje değerlendirme	Ö5, Ö6	2
Çalışma kağıtları	Ö12, Ö13	2
Ünite değerlendirme soruları	Ö1	1
Gösteri	Ö4	1
Akran değerlendirme	Ö4	1
Ürün dosyası	Ö5	1
Ölçek	Ö8	1

Tablo 7’de verilen cevaplar doğrultusunda öğretmenlerin en çok çoktan seçmeli sorular kullanarak öğrencilerin başarısını ölçtükleri görülmüştür. Bu görüş etrafında birleşen öğretmenlerden birinin ifadesi şu şekildedir:

Ö6: “Şu anda ben 1. sınıf okuduğum için 1. dönem genelde okuma çalışmalarıyla geçtiği için 2. dönem çoktan seçmeli testler, doğru yanlış soruları, eşleştirme soruları, boşluk doldurma, soru-cevap, tekniklerinden yararlanırım.”

Öğretmenler ikinci olarak açık uçlu sorular kullanarak öğrenci başarısını ölçtüğü görüşünde birleşmişlerdir. Görüşünü bir öğretmen şu şekilde bildirmiştir:

Ö4: “Yönetmelik gereği kısa uzun açık uçlu sorular, çoktan seçmeli sorular, doğru yanlış, boşluk doldurma, eşleştirme gibi yöntemlere yer veriyorum.”

Öğretmenlerin izleme ve değerlendirme çalışmalarını yaparken en fazla olarak çoktan seçmeli sorulardan, açık uçlu sorulardan, boşluk doldurma sorularından, soru-cevap yönteminden ve sözlüden yararlandıkları bulgusuna ulaşılmıştır. Bu bulgudan hareketle çoğunluk olarak verdikleri görüşler dahilinde öğretmenlerin izleme ve değerlendirme süreci içerisinde daha çok geleneksel yöntemleri kullandığı söylenebilir.

Araştırmada ayrıca öğretmenlere “Öğrenci izleme ve değerlendirme çalışmalarını herhangi bir şekilde belgelendiriyor musunuz? Neden?” sorusu yönlendirilmiştir. Öğretmenlerin bu soruya verdikleri cevaplar iki bölümde incelenmiştir. İlk bölüm olan “Öğretmenlere öğrenci izleme ve değerlendirme çalışmalarını herhangi bir şekilde belgelendiriyor musunuz?” sorusuna 11 öğretmen “evet belgelendiriyorum”, 4 öğretmen “bazen belgelendiriyorum”, 1 öğretmen ise “belgelendirmiyorum” şeklinde görüşlerini bildirmişlerdir.

Buna ek olarak katılımcı sınıf öğretmenlerine öğrenci izleme ve değerlendirme çalışmalarını nasıl kayıt altına aldıkları sorulmuştur. Öğretmenlerin bu soruya yönelik verdiği cevaplar Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8.

Öğrenci izleme ve değerlendirme çalışmalarını belgeleyen öğretmenlerin tuttıkları kayıtlar

Görüşler	Öğretmenler	Frekans
Dosyalar ile	Ö4, Ö5, Ö7, Ö8, Ö11, Ö12, Ö14	7
Sınavları saklayarak	Ö2, Ö4, Ö13	3

E-okula kaydederek	Ö3, Ö4	2
Bilgisayar ortamında saklayarak	Ö6, Ö14	2
Tablolar ile	Ö10, Ö15	2
Kazanım ve gözlem formları ile	Ö4	1
Ölçekler ile	Ö16	1
Sadece tutanak gerektiğinde	Ö1	1

Dosyalar ile izleme ve değerlendirme çalışmalarını kayıt altına aldığı görüşünde birleşen bir öğretmenin ifadesi şu şekildedir:

Ö5: “Tüm izleme ve ölçme kayıtlarını türlerine göre dosyalayıp bir klasörde topluyorum. Ama tabii 1. Sınıfta bunları düzenli yürütmek de oldukça zor oluyor.”

Araştırmada sınıf öğretmenlerine öğrencilerin gelişimleri izlenirken öğrenci gelişim dosyalarının tutulmasının gerekli olup olmadığı, nedeni ve bunun öğrenci, öğretmen ve veliye faydaları sorulmuştur. Öğretmenlerin bu soruya verdikleri cevaplar üç kısımda incelenmiştir.

Birinci kısımda öğrenci gelişim dosyalarının gerekli olup olmadığı konusunda görüşler toparlanmıştır. Katılımcı öğretmenlerin yarısı (Ö3, Ö5, Ö6, Ö7, Ö11, Ö13, Ö15, Ö16) öğrenci gelişim dosyalarının gerekli olduğunu, diğer yarısı (Ö1, Ö2, Ö4, Ö8, Ö9, Ö10, Ö12, Ö14) ise bu dosyaların gerekli olmadığını görüşünü bildirmişlerdir. Bu cevaba göre öğretmenlere “neden gereklidir?” ya da “neden gerekli değildir?” sorusu yönlendirilmiştir. Öğretmenlerin bu soruya verdikleri cevap bölümün ikinci kısmını oluşturmaktadır ve cevaplar Tablo 9’da özetlenmiştir.

Tablo 9.

Öğrenci gelişim dosyalarının gerekli olup olmaması hakkındaki öğretmen görüşleri

	Görüşler	Öğretmenler	Frekans
Gereklidir	Öğrenci daha iyi tanınıyor.	Ö5, Ö13	2
	Öğrenci gelişimi izlenebiliyor.	Ö3, Ö11	2
	Öğretmen için kolaylık sağlıyor.	Ö7, Ö15	2
	Öğrencinin seviyesi belli oluyor.	Ö6	1
	Eksiklikler tamamlanıyor.	Ö16	1
Gerekli değildir	Takip edilmiyor.	Ö1	1
	Her gün gözlemleniyor.	Ö2	1
	Yönetimsel bir süreç değil.	Ö4	1
	Denetlenme yok.	Ö4	1
	E-okul sistemine giriliyor.	Ö8	1
	Zaman kaybıdır.	Ö9	1
	Öğrenci genelde 4 sene aynı öğretmendedir.	Ö10	1
	Öğretmene sorulması yeterlidir.	Ö12	1
	Fayda sağlayacağını düşünmüyorum.	Ö14	1

Öğrenci gelişim dosyalarının tutulması gerektiğini nedenleri ile açıklayan ve bunların faydalarını dile getiren, dosyalar ile öğrencilerin daha iyi tanındığını söyleyen öğretmenlerden birinin görüşü aşağıdaki şekildedir:

Ö5: “Bence tutulmalıdır. Nedeni ise çünkü öğretmen daha iyi tanıyabiliyor öğrencisini. Eskiden tutulurdu ve öğrenci nakil gitse bile, okuluna gönderilerek öğretmenin yeni gelen öğrenciyi kısa zamanda belli yönlerden tanınmasına ve öğrenciye yaklaşmasına yardımcı olurdu.”

Öğrenci gelişim dosyalarının tutulmasının gerekli olmadığını dile getiren öğretmenler de bulunmaktadır. Bu konu hakkında öğretmenlerden birinin görüşü aşağıda verilmiştir.

Ö4: “İzleme ve değerlendirmeyi yönetimsel bir süreç olarak düşünmediğimden ve denetlenebilir olmadığından yalnızca sınıf öğretmenine ve veliye rehber edeceğinden özenle dosyaların tutulmasını gerektiğini düşünmüyorum.”

Çalışmanın son kısmında öğretmenlerin öğrenci izleme ve değerlendirme süreçlerinde karşılaştıkları güçlüklerin neler olduğu sorulmuştur. Sınıf öğretmenlerinin öğrenci izleme ve değerlendirme sürecinde karşılaştıkları güçlükler Tablo 10’da sunulmaktadır.

Tablo 10.

Öğrenci izleme ve değerlendirme sürecinde karşılaşılan güçlükler

Görüşler	Öğretmenler	Frekans
Değerlendirme için zaman darlığı	Ö3, Ö6, Ö7, Ö12, Ö13	5
Kazanımların çokluğu	Ö10, Ö15	2
Seviye farklılığı	Ö10, Ö15	2
Veli ilgisizliği	Ö11, Ö14	2
Form tutmak	Ö12, Ö13	2
Sürecin uzunluğu	Ö3	1
Kalabalık sınıf mevcudu	Ö2	1
Çağdaş ölçme ve değerlendirme tekniklerinin uygulama zorluğu	Ö4	1
Öğrenci durumunun tam ortaya koyulamaması	Ö8	1
Velinin öğrenci durumunu kabullenememesi	Ö9	1
Farklı türlerde olan etkinlikler	Ö5	1
Doküman azlığı	Ö14	1
Veli- öğrenci-öğretmen işbirliğinin olmaması	Ö16	1
Öğrencinin durumu kabullenememesi	Ö1	1

Tablo 10'a bakıldığında incelendiğinde öğrenci izleme ve değerlendirme sürecinde karşılaşılan güçlükler için öğretmenlerden çoğunluğunun değerlendirme için zaman darlığını en önemli güçlük olarak ifade ettikleri görülmektedir. Özellikle alternatif ölçmeler ve değerlendirme çalışmalarına yönelik hazırlık çalışmaları, mateyla hazırlama vb zaman alıcı olarak değerlendirilmektedir. Diğer taraftan programdaki kazanımların yoğunluğu, öğrencilerdeki öğrenme seviyelerinin farklı oluşu, veli ilgisizliği, evrak işlerinin fazla olması, sınıfların kalabalık olması, farklı türdeki etkinliklerin fazlalığı ve veli-öğrenci-öğretmen işbirliğinin yeterli olmaması da en çok dile getirilen zorluklar olarak ifade edilmektedir.

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Araştırmanın nicel boyutundan ilk olarak elde edilen sonuç sınıf öğretmenlerinin yeni ölçme ve değerlendirme yöntemlerindeki yeterlik algılarının ortalamasının üstünde ve “yeterli” düzeyde olduğudur. Duran, Mıhladız ve Balliel (2013)'in çalışmasında öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme yöntemleri bakımından kendilerini çoğunlukla “yeterli” buldukları belirlenmiştir. Bu çalışmada elde edilen sonuç Duran ve diğerlerinin (2013) çalışmasından elde edilen sonuç ile benzerlik gösterdiği söylenebilir.

Sınıf öğretmenlerinin geleneksel ölçme ve değerlendirme yeterlik algılarının ortalamasının üstünde ve “oldukça yeterli” düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Gök ve Şahin (2009)'in çalışma bulguları ile bu çalışmanın benzerlik gösterdiği söylenebilir.

Araştırmada ulaşılan sonuçlara göre katılımcı sınıf öğretmenlerinin çoğunluğunun geleneksel ölçme değerlendirme yöntemleri konusunda kendilerini yeterli gördükleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç hem öğretmenlere uygulanan İlköğretim Fen ve Matematik Öğretmenleri İçin Ölçme ve Değerlendirme Yeterlikleri Ölçeğinin analizinde hem de öğretmenlerle yapılan görüşmelerde ortak olarak elde edilmiştir. Diğer bir deyişle görüşme bulguları ile ölçek bulguları birbirini destekler niteliktedir. Gök ve Şahin (2009)'in, Gelbal ve Kelecioğlu (2007)'nin, Duran ve diğerlerinin (2013) ve Kuran ve Kanatlı (2009)'nin araştırması da elde edilen sonuçları destekler nitelikte olduğu söylenebilir. Öğretmenlerin çoğunluğu izleme ve değerlendirme çalışmalarını süreç odaklı yaptığını belirtmişlerdir. Bunun sebebini ise süreç odaklı yöntemlerin öğrencinin ilerlemesini gösterdiği, öğrencinin takibini sağladığı, eğitimin kendisinin bir süreç olduğu ve günlük yaşamla bağlantılı olduğuna bağlamışlardır. Çağdaş ölçme ve değerlendirme yaklaşımları öğrencilerin düşünme becerilerini, süreçte kendilerini değerlendirmelerini, problem çözme becerilerini geliştirmektedir. Bu yönüyle yapılandırmacı yaklaşıma uygundur (Duban ve Küçükylmaz, 2008). Yapılandırmacı yaklaşım süreç odaklı bir yaklaşım olup öğrenme sadece sonuç değil aktif bir süreçtir (Akpınar, 2010). Kuran ve Kanatlı (2008) ile Duban ve Küçükylmaz (2008)'in çalışmalarının elde edilen sonuçları destekler nitelikte olduğu söylenebilir.

Çalışmada, öğretmenlerin öğrenci başarısını ölçerken kullandıkları yöntem ve tekniklerin çoğunlukla çoktan seçmeli sorular, açık uçlu sorular, boşluk doldurma soruları, soru-cevap yöntemi, sözlü, eşleştirme soruları, gözlem, sunum gibi araçlar olduğu görülmektedir. Öğretmenler daha çok geleneksel ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanmaktadırlar. Birgin ve Gürbüz (2008), Kuran ve Kanatlı (2009), Kanatlı (2008)'nin çalışmasının elde edilen sonuçları ile benzerlik gösterdiği söylenebilir.

Bu çalışmada ulaşılan sonuçlardan birisi de katılımcı sınıf öğretmenlerinin çoğunluğunun öğrenci izleme ve değerlendirme çalışmalarını farklı yöntemlerle de olsa kayıt altına aldığı ve belgelendirdiğidir. Belgelendirmelerinin sebebi ise öğrencilerin sürecini izleyebilmek, öğrencilerin gelişimini izleyebilmek, öğrenciyi tanıyabilmek olarak sıralanabilir. Fuchs ve Fuchs (2001) ile McDougall ve King (2007)'in de görüşleri de bu sonucu destekler niteliktedir.

Öğrenci izleme ve değerlendirme çalışmalarını belgelendiren öğretmenlerin bu belgeleri sırasıyla ve çoğunlukla dosyalar, sınavları saklayarak, e-okula kaydederek, bilgisayar ortamında ve tablolar aracılığıyla kaydettiklerine ulaşılmıştır. Belgelendiren öğretmenlerin bu sayede çoğunlukla öğrenci eksikliklerini tespit ettiği, yapılacak ek çalışmaları gördüğü ve öğrencilerin gelişimini gördükleri tespit edilmiştir. Bu sonucun Safer ve Fleischman (2005) 'ın çalışması ile paralel olduğu söylenebilir.

Öğrenci gelişim dosyası öğrencilerin bir hedef için yaptığı çalışmaları biriktirmesi ve bu süreç içinde gelişimlerinin ve başarılarının takip edilmesini sağlamaktadır (Şenol ve Güzeller, 2007). Bu araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin yarısı gelişim dosyalarını gerekli bulmakta yarısı ise gerekli bulmamaktadır. Gerekli bulan öğretmenler tarafından gelişim dosyaları sayesinde öğrencilerin daha iyi tanındığı, gelişiminin izlendiği, öğrenciler için kolaylık sağlandığı, öğrencilerin seviyesinin belirlendiği ve eksikliklerinin tamamlandığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğrenci gelişim dosyaları gelişimi takip edebilen, öğrenci başarısını değerlendiren, süreci planlayan ve bu süreci değerlendiren çalışmalardır (Şenol ve Güzeller, 2007).

Öğrenci gelişim dosyalarını gerekli bulmayan öğretmenler tarafından ise sürecin takip edilmediğine, denetlemenin olmadığına, zaman kaybı olduğuna, öğrencinin her gün gözlemlenebildiğine ulaşılmıştır. Öğrenci gelişim dosyalarının olumlu yanları olduğu gibi olumsuz yanları da vardır. Öğrenci gelişim dosyaları öğretmenler tarafından uygulanması zor bir süreç olarak ve planlama, düzenleme durumunda zaman alıcı olarak görülmektedir (Şenol ve Güzeller, 2007).

Çalışmada öğretmenlerin izleme ve değerlendirme çalışmaları sırasında zaman darlığı, kazanımların çokluğu, seviye farklılığı, veli ilgisizliği, form tutmak, uzun süreç, kalabalık sınıf mevcudu, çağdaş ölçme ve değerlendirme tekniklerinin uygulanamaması konusunda güçlüklerle karşılaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Literatüre bakıldığında Acar ve Anıl (2009), Kuran ve Kanatlı (2009), Gelbal ve Kelecioğlu (2007), Kanatlı (2008) , Anıl ve Acar (2008) ve Duban ve Küçükyılmaz (2008) 'ın çalışmaları bu çalışmayı destekler niteliktedir.

Araştırmanın sonunda ulaşılan sonuçlardan yola çıkarak aşağıdaki önerilerin getirilmesi uygun görülmüştür.

1. Öğretmenlere ölçme ve değerlendirme, izleme ve değerlendirme, geleneksel ve çağdaş ölçme ve değerlendirme yöntemleri; öğrenci velilerine öğrenci izleme ve değerlendirme çalışmaları ile ilgili seminer veya eğitimler verilebilir.
2. Öğretmenlere öğrenci izleme ve değerlendirme çalışmalarını daha etkili bir şekilde yürütebilmelerine yönelik gerekli olana zaman, materyal ve bilgi sağlanabilir.
3. Öğretmenlerin okulda öğrenci izleme ve değerlendirme çalışmalarına daha çok ağırlık vermeleri desteklenebilir.
4. Süreç odaklı çalışmaların öğrenci takibini önemli ölçüde etkilediği için bu çalışmalara daha çok ağırlık verilebilir.
5. Öğrenci izleme ve değerlendirme çalışmaları bütün kademelerde olabilir ve süreç boyunca devam edebilir.
6. Öğretmenler öğrenci izleme ve değerlendirme çalışmaları yaparken daha çok alternatif ölçme ve değerlendirme yaklaşımları kullanılabilir.
7. İzleme ve değerlendirme çalışmalarında okul-aile-öğretmen ve öğrenci bağı kuvvetlendirilebilir.
8. Ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin tanınması, uygulanması ve kullanılması alanında öğretmenler için alanında uzman kişilerden destek alınabilir.
9. İleride sınıf öğretmenlerine yönelik yeni yaklaşımlara dayalı (örn. teknoloji temelli) öğrenci gelişimini izleme ve değerlendirme materyalleri geliştirilerek sınıf içinde uygulanması sağlanıp, bu tür izleme ve değerlendirme etkinliklerinin öğrenci başarısı üzerindeki etkilerini incelemek amacıyla deney-kontrol gruplu çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Abazaoğlu, İ. (2014). Dünyada öğretmen yetiştirme programları ve öğretmenlere yönelik mesleki gelişim uygulamaları. *Turkish Studies*, 9(5), 1-46.
- Acar, M. ve Anıl, D. (2009). Sınıf öğretmenlerinin performans değerlendirme sürecindeki yöntemlerini kullanabilme yeterlikleri, karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri. *TUBAV Bilim Dergisi*, 2(3), 354-363.

- Akpınar, B. (2010). Yapılandırmacı yaklaşımda öğretmen, öğrencinin ve velinin rolü, eğitime bakış. *Eğitim-Öğretim ve Bilim Araştırması Dergisi*, 6(16), 16- 20.
- Anıl, D. ve Acar, M. (2008). Sınıf öğretmenlerinin ölçme değerlendirme sürecinde karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşleri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(2), 44-61.
- Arıkan, S. (2008). Cito Türkiye Öğrenci İzleme Sistemi'nde (ÖİS) bilişsel gelişim uygulaması. Cito Eğitim: Kuram ve Uygulama, Kasım-Aralık 2008 Tanıtım Sayısı, 28-31.
- Baykul, Y. (1992). Eğitim sisteminde değerlendirme. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7, 85-94.
- Bayram, E. (2011). *Öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yeterliklerinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Birgin, O. ve Gürbüz, R. (2008). Sınıf öğretmeni adaylarının ölçme ve değerlendirme konusundaki bilgi düzeylerinin incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20, 163-179.
- Celep, C. (2009). *Eğitim bilimine giriş* (2. baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Chapleau, A. M., Harrison, J., Hillenbrand, K., Roth, E. and Searing, K. (2015). Goal attainment scaling: An interprofessional assessment of student learning. *Assessment Fellows Grant*, 35. Retrieved August 6, 2017, from http://scholarworks.wmich.edu/assessment_faculty_grant/35.
- Creswell, J. W. (2017). *Karma yöntem araştırmalarına giriş*. (M. Sözbilir, Çev.). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Çelikten, M., Şanal, M. ve Yeni, Y. (2005). Öğretmenlik mesleği ve özellikleri. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(2), 207-237.
- Duban, N. ve Küçükylmaz, E. A. (2008). Sınıf öğretmeni adaylarının alternatif ölçme-değerlendirme yöntem ve tekniklerinin uygulama okullarında kullanımına ilişkin görüşleri. *İlköğretim Online*, 7(3), 769-784.
- Duran, M., Mıhladı, G. ve Ballıel, B. (2013). İlköğretim öğretmenlerinin alternatif değerlendirme yöntemlerine yönelik yeterlik düzeyleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 2(2), 26-37.
- Ekinci, H. ve Köksal, E. A. (2011). İlköğretim fen ve matematik öğretmenleri için ölçme ve değerlendirme yeterlikleri ölçeğinin geliştirilmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(1), 167-184.
- Ekiz, D. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (3. baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Elçiçek, Z. ve Yaşar, M. (2016). Türkiye'de ve dünyada öğretmenlerin mesleki gelişimi. *Electronic Journal of Education Sciences*, 5(9), 12-19.
- Ercan, İ. ve Kan, İ. (2004). Ölçeklerde güvenilirlik ve geçerlik. *Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 30(3), 211-216.
- Fuchs, L. S. and Fuchs, D. (2001). *What is scientifically-based research on progress monitoring?* Retrieved January 15, 2018 from <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED502460.pdf>
- Gelbal, S. ve Kelecioğlu, H. (2007). Öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yöntemleri hakkındaki yeterlik algıları ve karşılaştıkları sorunlar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33, 135-145.
- Gök, B. ve Şahin, A. E. (2009). İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğretmenlerinin değerlendirme araçlarını çoklu kullanımı ve yeterlik düzeyleri. *Eğitim ve Bilim*, 34(153), 127-143.
- Kanatlı, F. (2008). *Alternatif ölçme ve değerlendirme teknikleri konusunda sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, . Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karacaoğlu, C. Ö. (2008). Öğretmenlerin yeterlilik algıları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 70-97
- Karamustafaoğlu, S., Çağlak, A. ve Meşeci, B. (2012). Alternatif ölçme değerlendirme araçlarına ilişkin sınıf öğretmenlerinin öz yeterlilikleri. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(2), 167-179.
- Kilmen, S., Kösterelioğlu, M. A ve Kösterelioğlu, İ. (2007). Öğretmen adaylarının ölçme değerlendirme araç ve yaklaşımlarına ilişkin yeterlik algıları. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 42(2), 27-55.
- Kuran, K. ve Kanatlı, F. (2009). Alternatif ölçme değerlendirme teknikleri konusunda sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin değerlendirilmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(12), 209-234.
- McDougall, J. And King, G. (2007). *Goal attainment scaling. Description, utility and applications in pediatric therapy services*. London: Thames Valley Children's Centre.
- Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü [ÖYGM]. (2008a). *Sınıf öğretmeni özel alan yeterlikleri*. http://oygm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_11/06160532_8-YYretmen_Yeterlikleri_KitabY_sYnYf_YYretmenliYi_alan_yeterlikleri_ilkYYretim_parYa_11.pdf adresinden 18.01.2017 tarihinde edinilmiştir.
- Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü [ÖYGM]. (2008b). *Okul öncesi öğretmeni özel alan yeterlikleri*. http://oygm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_11/06160307_5-YYretmen_Yeterlikleri_KitabY_okul_Yncesi_YYretmeni_Yzel_alan_yeterlikleri_ilkYYretim_parYa_8.pdf adresinden 18.01.2018 tarihinde edinilmiştir.
- Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü [ÖYGM]. (2017). *Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri*. http://oygm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_12/11115355_YYRETMENLYK_MESLEY GENEL YETERLYKLERY.pdf adresinden 18.01.2017 tarihinde edinilmiştir.
- Özdemir, M. (2010). Nitel veri analizi: Sosyal bilimlerde yöntembilim sorunsalı üzerine bir çalışma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 323-343.
- Özen, Y., Gülaçtı, F. ve Kandemir, M. (2006). Eğitim bilimleri araştırmalarında geçerlik ve güvenilirlik araştırmaları. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(1), 69-89.
- Roach, A. T. and Elliott S. N. (2005). Goal attainment scaling: an efficient and effective approach to monitoring student progress. *Teaching Exceptional Children*, 37(4), 8-17.

- Safer, N. and Fleischman, S. (2005). Research matters/how student progress monitoring improves instruction. *Educational Leadership*, 62(5), 81-83.
- Şahin, A. E. (2014). Öğrenci izleme sistemi sonuçları temelinde öğretimin farklılaştırılması. *Cito Eğitim: Kuram ve Uygulama*, 23, 21-30
- Şenol, Y. ve Güzeller, O. C. (2007). Ölçme değerlendirilmede bir yöntem: portfolyo. *Tıp Eğitimi Dünyası*, 26, 41-49.
- Taşgın, A. (2010). *Öğretmenlik mesleği genel yeterliklerinin sınıf öğretmenleri ve sınıf öğretmeni adaylarının görüşlerine göre değerlendirilmesi (öğretme ve öğrenme süreci yeterlikleri-öğrenmeyi, gelişimi izleme ve değerlendirme yeterlikleri)* Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Topçu, Z. N. (2009). *Sınıf öğretmenlerinin genel yeterliklerine ve öğrenme ihtiyaçlarına ilişkin algıları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (10. baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.